

Гренджа-Донська Аліса (Зірка) Василівна (р.н. 11.01.1921) – громадсько-політичний і культурний діяч української діаспори. Народилася в Будапешті у сім'ї визначного закарпатського письменника В.Гренджі-Донського. Виховувалася в інтернаті Сестер Василіянок в Ужгороді. Після закінчення народної школи продовжила навчання в Ужгородській реальній гімназії. Член Закарпатського «Пласту», в якому одержала ім'я Зірка. Після Віденського арбітражу (2 листопада 1938) змушена була переїхати до Хуста, де продовжила навчання. Проте матуру склала в Будапешті (вересень 1939). Під час існування Карпатської України (1938-1939) працювала медсестрою, доглядаючи за пораненими. Під час Другої світової війни та в перші повоєнні роки (1940-1949) проживала в Угорщині, Австрії та Німеччині. І Будапешті завершила навчання, закінчивши курси при тамтешній торговельній школі. Досить добре оволоділа німецькою та англійською мовами, що дозволило їй працювати стенографісткою. Одночасно вона навчалася на філософському факультеті Мюнхенського університету, працювала в Головній квартирі американської переселенської комісії та очолювала еміграційне бюро в Мюнхені, виконуючи обов'язки директора канцелярії. У 1950 разом з чоловіком М.Данилюком Г.-Д. виїхала до США. В Міннеаполісі закінчила курси внутрішньої декорації при Міннесотському університеті, працювала в «рідній школі» при українській православній церкві св.Михайла, була головою Сестрицтва і секретарем Парафіяльної ради. Активно займалася громадською роботою. У США вона була секретарем «Українського Золотого Хреста», відділу «Українського Конгресового комітету Америки», координатором «Фестивалів Націй», членом Ради директорів «Інтернаціонального Інституту Міннесоти», організатором і скарбником «Приятелів Імміграційного архіву» при університеті Міннесоти. Переважну більшість років, проведених в еміграції, Г.-Д. присвятила справі увіковічення пам'яті свого славетного батька. Протягом 1981-1992 вона видала 12 томів «Творів Василя Гренджі-Донського». Г.-Д. не тільки передрукувала на чистовик всі твори письменника – згрупувала їх в окремі томи, написавши змістовні коментарі до них, ввела величезний бібліографічний апарат, склала списки маловживаних слів, чимало творів переклала зі словацької мови українською. Її перу належить понад 50 праць про життєвий шлях, громадсько-політичну і культурну діяльність В.Гренджі-Донського. Заслуговує на увагу книга Г.-Д. «Ми є лишень короткі епізоди...». Життя і творчість Василя Гренджі-Донського» (1933).

Література: Пагіря В. Закарпатці в діаспорі. Нариси про закарпатських емігрантів. – Ужгород: Патент, 1997. – С.27-31; Кардашинець І. Про надзвичайну жінку // Народна воля (Скрантон, США). – 2000. – 11, 18 трав.; Вегеш М. Справа її життя (До 80-річчя з дня народження Зірки Гренджі-Донської) // Срібна Земля. – 2001. – 13 січ. **М.М.Вегеш**